

Welkom

(over gastcuratorschap)

Sinds 2010 organiseer ik met enige regelmaat Line Art tentoonstellingen. (Website op kaart.) Hiervoor ga ik op zoek naar een geschikte lokatie. Toen ik een voorstel deed voor een thema-tentoonstelling werd dit door de kunstcommissie van Kunsthof Hof 88 met enthousiasme begroet.

Bij de verduidelijking van het concept Line Art liet ik werk zien van kunstenaars die ik op het oog had. De interesse steeg zienderogen. Een datum werd geprikt en ik kon aan de slag. En vervolgens benaderde ik een aantal kunstenaars, en vroeg hen of ze mee wilden doen.

Sjoerd Buisman had het helaas te druk, maar hij heeft gelukkig zijn toestemming gegeven om via galerie InDruk uit den Bosch zijn werk te tonen. Eventuele aankoop verloopt dus via galerie InDruk en niet via hemzelf. Het werk dat op de uitnodigingskaart staat, is hier niet aanwezig, want was niet te vinden in de opslag. Sjoerd is zijn opslag aan het verhuizen.

Het werk van Ronald Noorman (die in 2018 is overleden) kan hier getoond worden door toestemming van zijn weduwe en met medewerking Aad Hekker die als lithodrukker een deel van het werk van Ronald Noorman in beheer heeft. De drukker ERGO press heeft zich helaas op het laatste moment teruggetrokken.

Zoals gebruikelijk bij stichting Indigo/Hof 88, wordt eventuele aankoop via kunstenaars zelf geregeld. U wordt in contact gebracht met de kunstenaar, betaald aan hem/haar, en indien dat is voldaan kunt u het werk aan het einde van de tentoonstelling ophalen.

Indigo is een vrijwilligersorganisatie....ik dank Hannie, Kees, Ulco voor het werk dat zij verzet hebben. Ik hoop van ganser harte dat dit een goede verkooptentoonstelling wordt.

Over de thema-tentoonstelling **Line Art**.

Zoals bij voor voorgaande Line Art-tentoonstellingen (zie op de website. [Www.werk-inuitvoering.com](http://www.werk-inuitvoering.com)) ... is er diversiteit in materiaal en uitvoering nagestreefd, en natuurlijk is **de lijn HET** doorslaggevend beeldelement in het beeldend werk, van de kunstenaars.

Laten we daar eens even bij stil staan, bij **die karakteristieken van de lijn**.

Van een lijn zeggen we niet voor niets dat hij 'loopt'. Een lijn is een spoor van een punt in beweging. Bij een tekening: letterlijk de punt van een potlood, krijtje of penseel, die over een blad papier tekent. Het karakter van de lijn hangt af van de aard van het tekenmateriaal en het handschrift van de tekenaar. Een hard potlood laat een ander spoor na dan een waterige penseelstreek. De beweging kan snel en gedecideerd zijn, of aarzelend en zoekend, zorgvuldig of nonchalant, doelbewust of improviserend. Onze ogen herkennen de lijn als spoor van een weids gebaar, een pietepouterig gekriebel, of een onzeker handje. Ons lichaam *voelt* op zekere hoogte *mee*, volgt de lijnen en 'loopt' met ze mee.

Paul Klee beschrijft dit 'lopen' als een beweging, die onderbroken kan worden, even van richting kan veranderen, kan golven, buigen, krullen, zigzaggen, stuiteren.

Lijnen komen in de natuur niet voor. Een bladnerf, een ader, een pen in een vleugel, een liaan is nog altijd een driedimensionaal Ding. Als we buiten rondkijken zien we een afscheiding tussen een huis en de lucht, we zeggen dan "het huis *tekent zich af*

tegen de achtergrond.” Maar als we tekenen op papier dan trekken we die omtrek van het huis om het ding te isoleren van de achtergrond. Door die beweging, die omtrekkende contour, ontstaat een silhouet.

In deze tentoonstelling vindt u getekende “lijnen” op een vel papier. Maar in de tentoonstelling zijn er ook 'Lijnen die een eigen leven leiden,' zonder oppervlak waarop ze zijn getekend. Ze zijn als het ware 'in de lucht' getekend.

Uit het repertoire van lijnkaracteristieken hebben de kunstenaars ruimschoots een keuze gemaakt, en zijn er open contouren van metalen, stalen geometrische vormen, kromme lijnen, vloeiende, hoekig of robuust, soepele, strakke en slappe lijnen te zien zijn. Soms in simpel herhaling, staccato regelmaat, ritmisch vloeiend, een harmonieus geheel vormend.

Voorstel kunstenaars en hun werk.

Coen Vernooij,s scherpe strakke metalen lijnen, komen van de wand de ruimte in. De lijnvormen/contouren hangen op de wand, lijken te zweven in een eindeloze ruimte. En werpen een schaduwlijnenspel op de muur. Afhankelijk van de belichting levert de schaduw een extra beeld. Hier is de belichting d.m.v. lampen gefixeerd. Maar in een huiskamer met meer natuurlijk licht, kan de schaduw afhankelijk van de zonnestand een ander schaduwspel opleveren.

Odine Langs vormexperimenten zijn duidelijk geïnspireerd door de natuur, de nerven van een blad, de structuur van een vleugel, wordt omgezet in fragiele draadstructuren, en stekelige transparante skeletachtige wezentjes. Door papier toe te voegen wordt niet alleen een huid gesuggereerd, maar krijgen de wezens meer body.

Ook **Sjoerd Buisman** gaat uit van verschijnselen in de natuur. Zijn Fractaal werk, vergroeiingen, vertakkingen, zijn een driedimensionale tekening in de ruimte. Sjoerd Buisman heeft takken een handje geholpen en tijdens de groei gestuurd om zodoende een tekening te maken. De vergroeiingen worden pas nadat de takken de juiste vorm hebben aangenomen, gebruikt in een cireperdu proces. In dit geval is de takkenfiguur dus opgebrand in het proces, en is er geen mal gemaakt. De Kleine bronzen hebben massa en komen voort uit de studies hoe bladeren rond een stam of tak zijn gegroepeerd. De wijze waarop bleekselderie groeit, bijvoorbeeld.

Misschien zijn de cortenstaal beelden van **Helen Vergouwen** niet direct voor u te plaatsen in deze Line Art tentoonstelling? Ik zal u helpen door met mijn hand-beweging de contouren te beschrijven in de lucht. Wanneer ik die aabeweging maak volg ik het beeld en maak een schrijvende beweging in drie dimensies. Het zijn hoekige en vloeiende bewegingen in de lucht, die een belijning zijn van de buitenkant. In de blokvormen (in de gang) zijn uitsparingen, binnenvormen gemaakt door uitsneden.

Aad Hekker, de litho drukker is dus beheerder van het werk van **Ronald Noorman**. Over het tekenachtige karakter van de etsen van Ronald Noorman valt niet te twijfelen. Ze tonen de zoektocht van richtingen, de aarzeling en het poëtische van de lijnsoorten. Zie voor meer werk www.actuelegrafiek.nl)

De 'takken' van **Leonie van Santvoort** zijn scherp afgetekend op papier. Ze liggen over elkaar, en overlappen elkaar. De lange liggende takken van Leonie van Santvoort gaan van 'hier naar daar', je voelt het tijdsverloop, je 'voelt' met je ogen de stevigheid. De uitgerekte hier en daar knobbelige lijnen rekken en strekken zich uit. Ook deze lijnen lijken luchtig in de ruimte te zweven, zonder houvast.

Al jaren ben ik (Marlies Lebesque) bezig geweest met de Leegte te beschrijven.

De Leegte die het gevolg was van ontzuiling, verlies van waarden en normen.

Ik wilde met mijn pen als het ware de leegte *beschrijven*. Zo heb ik *schrijfbewegingen* gemaakt door in **een** lijn, zonder het vel te verlaten, een complexe schrijfbeweging te tekenen. Deze tekeningen zijn letterlijk omgezet in *draadschrift*.

In deze serie volg je een lijn van begin naar eind. Door stroken of repen te buigen, knakken, is de tekening nagemaakt. Alleen nu zonder achtergrond. Ook hier zweeft het lijnenspel voor de muur en werpt zijn eigen schaduw op de muur. Verder ziet u in de tentoonstelling de zogenaamde 'leeggelopen kaders'. De laatste tijd werk ik meer met de Lijn als Ding, door een grafische tekening te maken met stroken, stokken, draden.

Dit is maar een summiere beschrijving van het werk van de deelnemende kunstenaars. Want ik wil u vooral uitnodigen om zelf intensief kennis te maken met deze kunstwerken. (Hoe kijk je naar hedendaagse abstracte kunst?)

Abstracte kunst heeft behoefte aan een andere kijkwijze en beoordeling, een andere beschrijvingswijze en een andere houding van de toeschouwer, dan een 17e eeuw genrestuk, portret, of een bijbels tafereel. We hebben voor abstracte kunst een kijkwijze nodig die dienstbaar is aan kunstwerk.

Ik wil U graag helpen om abstracte hedendaagse kunst te ervaren en gewaar te worden wat de kunstenaar u aanbiedt. Ik heb daarvoor gebruik gemaakt van het boek Visual Perception van Rudolf Arnheim. En het boek Beeldvertalen van Cor Blok, raad ik iedereen aan die verder wil kijken dan zijn neus lang is.

Rudolf Arnheim maakt onderscheid tussen de passieve ontvangst van het retinale beeld en de actieve gewaarwording van het beeld. Het retinale beeld, (het beeld dat het oog ontvangt op de lens), is maar een heel klein stukje dat helpt om te weten wat je ziet. Er is meer te zien dan tak, paal, strip, buis, lijst. Er is afstand, iets kan groot of klein van afmetingen t.o.v. elkaar zijn, zaken kunnen elkaar overlappen, het standpunt kan hoog of laag zijn enz. Verder is de culturele context nodig.

Want pas dan kan het retinale beeld met alle **kennis** die we hebben, vertaald worden 'tot weten wat het is'. Stoelpoot, kapstok, bezemsteel, speer, waslijn.

Intensief kijken slaat op alle informatie die via het oog binnenkomt en verwerkt wordt door kennis, en betekenis krijgt. Naast de juiste interpretatie van dat retinale beeld omvat het ook meer zintuigelijke gegevens. Je kunt het beeld aftasten met je tastzin, hoe voelen ze aan (als ik ze aan mocht raken). Hoe zwaar weegt het, hoe zou het klinken als het valt, als ik er tegen aan tik, is het zacht of hard, waarom blijft het staan, drijft het, hoe is het gemaakt, handmatig, industrieel?

Waarom word ik hier vrolijk, of droevig van? Zulke lichamelijke gewaarwordingen, die door het kijken worden geactiveerd, bepalen mede onze reactie op wat we zien en hoe het beeld kan worden gewaardeerd. We moeten dus moeite doen om de zintuigelijke ervaring gewaar te worden. De tijd nemen om actief het kunstwerk te zien en beleven met alle zintuigen en kennis maken met wat de kunstenaar ons te zeggen heeft. Welk beeld hij ons geeft.

Robert Morris zei in 1968 al dat “Een eenvoudige vorm niet per se staat voor een eenvoudige beleving ervan”.

Ik wil hier dan ook een lans breken voor een actieve manier van waarnemen. En u een methode aanbieden om de abstracte werken in deze tentoonstelling te bekijken. En dus verder te kijken dan of U het mooi of lelijk vindt, of het U aanspreekt of niet. En probeert u a.u.b. de associaties te laten voor wat ze zijn. Associaties kunnen het kijken namelijk danig vertroebelen.

Een voorbeeld. Onlangs kwam een goede vriend Wim in mijn atelier en ik liet hem zien wat ik voor deze tentoonstelling nog zou gaan maken. Het schetsontwerp werd door hem gezien als een swastika teken, ik was geschokt. “Wim, hoe kom je daar nou bij?” Nou ja, zei hij, ik zie ook wel dat het dat niet echt is, maar dat is gewoon een associatie. En toen heb ik hem het werkje nogmaals voorgelegd en gevraagd hoe het is gemaakt. Voorgedaan hoe het is ontstaan. Toen zag hij pas dat het hier gaat om een contour die als een omslagdoek de leegte omarmd.

Geometrische en lichaamsvreemde vormen die we niet met onze spieren 'in kunnen voelen' zijn niet per definitie waardeloos. Het is een ding, dat een ontmoeting waard is. De kunstenaar geeft je iets te zien, te beleven.

Open je ogen voor dat wat IS, wat de kunstenaar je aanbiedt. En probeer verder te kijken dan uw associaties.

Wat zie je? Een lijnenspel, ok , maar benoem de lijnen, een streep, een stippellijn, een scheurlijn, kras, kerf, voeg of naad. Volg de lijnen, de beweging die ze maken, voel hoe ze de bocht uit vliegen, een hoek omgaan, naar je toe komen, agressief of terughoudend. Slappe doorgezakte lijnen, haperende lijnen, voel het ritme, de herhaling.

Door je af te vragen **hoe** de kunstenaar het werk heeft gemaakt, welke problemen hij heeft opgelost, blij je objectief bij het beeld. Door nauwkeurig woordgebruik kom je een heel eind. Het vinden van een treffende beschrijving kan een plezierige bezigheid zijn.

Bent u bang dat het kunstgenot door analyse verdwijnt?

Bedenk dan dat je mensen beter leert kennen door met elkaar te praten.

Een gesprek met jezelf over een kunstwerk, helpt om dieper in het kunstwerk door te dringen. Echt waar.

Veel kijkplezer.